

**Grozījumu Ministru kabineta 2010.gada 17.novembra rīkojumā
Nr.674 „Par koncepciju par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti
ilgtermiņā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**

I Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība																		
1.	Pamatojums	Saprašanās memoranda starp Eiropas Savienību un Latvijas Republiku piektais papildinājums, sestā Nodomu vēstulē Starptautiskajam Valūtas fondam, kurās nostiprināta apņemšanās, sākot ar 2014.gadu, paaugstināt ar likumu noteikto un priekšlaicīgās pensionēšanās vecumu, kā arī palielināt kvalifikācijas periodu tiesību noteikšanai uz valsts vecuma pensiju. Likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 58.punkts, saskaņā ar kuru Ministru kabinetam līdz 2012.gada 1.maijam jāiesniedz Saeimai likumprojekts pensiju sistēmas ilgtermiņa stabilitātes veicināšanai, izvērtējot arī iespējas paaugstināt vecumu, pēc kura sasniegšanas personām ir tiesības uz vecuma pensiju, pagarināt vecuma pensijas saņemšanai nepieciešamo apdrošināšanas stāžu, kā arī noteikt tiesības vecuma pensiju pieprasīt priekšlaicīgi bez termiņa ierobežojuma. Ministru prezidenta 2011.gada 28.decembra rezolūcija labklājības ministrei par likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 58.punktā minētā likumprojekta iesniegšanu Valsts kancelejā līdz 2012.gada 1.aprīlim (Nr. 12/2011-JUR-337).																
2.	Pašreizējā situācija un problēmas	Koncepcijas par sociālā apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā problēmas risinājumu un risinājumu variantu ietekmes sākotnējā novērtējuma 3.variānta (turpmāk – Koncepcijas 3.variānts) 1.punkta „a” apakšpunkts paredz paaugstināt pensionēšanās vecumu pakāpeniski, sākot no 2016.gadu, ik gadu to paaugstinot par pusgadu, līdz 2021.gadā sasniedzot 65 gadus. Labklājības ministrija ir sagatavojusi rīkojuma projektu „Grozījumi Koncepcijā par sociālā apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā”, kas paredz grozīt minētās koncepcijas problēmas risinājumu un risinājumu variantu ietekmes sākotnējā novērtējuma (2.2.apakšpunkts) 3.variānta 1.punktu, tostarp, „a” apakšpunktu. Ņemot vērā minēto, ir nepieciešams grozīt Ministru kabineta 2010.gada 17.novembra rīkojumu Nr.674 „Par Koncepciju par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā” (turpmāk - MK rīkojums). Koncepcijas 3.variānta otrais punkts paredz izdienas pensijas vecuma paaugstināšanu. Kopš 1998.gada izdienas pensiju loks pakāpeniski ir paplašinājies, un papildus no speciālā budžeta izmaksājamajām izdienas pensijām no valsts pamatbudžeta piešķir un izmaksā izdienas pensijas militārpersonām, Iekšlietu ministrijas sistēmas un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, prokuroriem, Satversmes aizsardzības biroja amatpersonām, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonām, valsts un pašvaldību profesionālo orķestru, koru, koncertorganizāciju, teātru un cirka māksliniekiem, diplomātiem un tiesnešiem. Minēto izdienas pensiju pensionēšanās vecums ir zems, t.i., robežās no 38 līdz 55 gadiem (izņemot tiesnešiem). Pastāvošie kritēriji un nosacījumi tiesību iegūšanai uz izdienas pensiju <table><tr><td>kritēriji</td><td>AiM</td><td>IeM</td><td>KM</td><td>SAB</td><td>TM</td><td>Ģenerāl-prokuratūra</td><td>KNAB</td><td>ĀM</td></tr></table>								kritēriji	AiM	IeM	KM	SAB	TM	Ģenerāl-prokuratūra	KNAB	ĀM
kritēriji	AiM	IeM	KM	SAB	TM	Ģenerāl-prokuratūra	KNAB	ĀM										

		Pensionēšanas vecums	-	50	38-55	50	Likumā „Par valsts pensijām” noteiktais vecums (62 gadi)	50	50	55
		Izdienas stāžs	20	20	10-30	20	20	20	20	20
		Pensijas apmērs (% no vid. mēneša darba samaksas)	55%	55%	45-55%	55%	65%	55%	55%	65%
		Paaugstinot vispārējo pensionēšanās vecumu, nebūtu pieļaujams, ka netiek vienlaicīgi izvērtēta iespēja par pensionēšanās vecuma paaugstināšanu, lai iegūtu tiesības uz izdienas pensiju. Pie tam, nebūtu pieļaujams paplašināt izdienas pensiju saņēmēju loku, un cilvēki darbspējīgā vecumā nodrošināmi ar speciālām izdienas pensijām no valsts pamatbudžeta. Izdienas pensionāru skaits ar katru gadu palielinās, tā 2011.gadā, salīdzinot ar 2000.gadu, pensionāru skaits pieaudzis par 39%. Izdienas pensiju piešķiršanu šobrīd regulē astoņi normatīvie akti. Sākot ar 2011.gada 1.janvāri, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nodrošina vienotu izdienas pensiju administrēšanu (izņemot militārpersonu un Satversmes aizsardzības biroja darbinieku pensijas). Ņemot vērā minēto, nepieciešams sakārtot sadrumstaloto izdienas pensiju likumdošanu, izstrādājot vienotu izdienas pensiju likumu.								
3.	Saistītie politikas ietekmes novērtējumi un pētījumi	Rīkojuma projekts šo jomu neskar.								
4.	Tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	Rīkojuma projekts paredz grozīt MK rīkojuma 1.punktu, paredzot, ka MK rīkojums atbalsta Konceptijas 3.variantu. Rīkojuma projekts paredz papildināt MK rīkojumu ar 6.punktu, nosakot, ka Labklājības ministrija sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām, ņemot vērā demogrāfiskos un darba tirgus apstākļus, kā arī dienestu specifiku, sagatavot priekšlikumus izdienas pensiju sistēmas pilnveidošanai, un labklājības ministram iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā likumprojektu ”Izdienas pensiju likums”.”.								
5.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	Rīkojuma projekts šo jomu neskar.								
6.	Iemesli, kādēļ netika nodrošināta	Rīkojuma projekts šo jomu neskar.								

	sabiedrības līdzdalība	
7.	Cita informācija	Nav.

Anotācijas II, III, IV, V, VI un VII sadaļas – Projekts šīs jomas neskar.

Labklājības ministre

I.Viņķele

2012.02.22. 13:00

627

I.Upīte

67021590, Inese.Upite@lm.gov.lv